

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 14 Febr. 1872, kl. 12 midd.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, med förslag till förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken, angående företrädesrätt till betalning ur lös pant; Gifven Stockholms Slott den 26 Januari 1872.

Sedan hos sistlidne års lagtima Riksdag framställning blifvit gjord om behofvet af en lag angående så kallade upplagshus eller upplagsplatser, der en producent eller handlande kunde upplägga en vara emot ett qvitto af den beskaffenhet, att det representerade sjelfva varan, så att denna ej kunde säljas eller pantsättas utan genom ett öfverflyttande af beviset, har Riksdagen, som erfarit, att man i flera andra länder, bland dem Danmark, begagnade sig af dylika inrättningar, samt ansåg, att här i riket behofvet deraf vore ännu mera kännbart än annorstädes och att genom uppfyllandet af detta behof varuomsättningen skulle underlättas och såmedelst produktionen befordras, uti underdånig skrifvelse den 6 Maj 1871, bland annat anført, att det låge i sakens natur, att inrättningar af omförmälda slag icke kunde vinna någon omfattning och motsvara affärlifvets behof, med mindre lagliga innehafvandet af de bevis, som utfärdas öfver inlemnade varor, gäfvæ ovilkorlig rättighet att utbekomma sjelfva varan; att, efter Riksdagens åsigt, en sådan rättighet icke kunde härledas från vår nu gällande lag, samt att, för uppnående af det med ifrågavarande inrättningar afsedda ändamål, jemväl bestämmelser i åtskilliga andra hänseenden syntes vara af nöden, såsom: att de upplagda varorna icke må utmätas eller beläggas med qvarstad annorledes, än genom utmätning af eller qvarstad å upplagsbeviset m. m.; och anhöll Riksdagen, att Kongl. Maj:t måtte låta utarbete en lag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af Riksdagen anförda grunder samt derom aflåta nådig proposition till Riksdagen.

Vid bedömandet af de fördelar, hvilka genom en författning i förevarande ämne kunde tillskyndas producenter och handlande, synes Riksdagen hafva lagt en icke ringa vikt derå, att de bevis öfver inlemnade varor, som af upplagshusen utfärdades, skulle, i fråga om köp och pantsättning, representera sjelfva varan. Ett lagstadgande i sådan syftning komme dock ostridigt att innebära en ganska väsendtlig afvikelse från

de i vår lagstiftning gällande grundsatser och dertill åstadkomma den oegentlighet, att handlingar, utfärdade med enahanda ordalydelse, möjligen äfven af en och samma person, icke alltid komme att inför lagen medföra samma verkan. De betänkligheter, som här af måste uppstå mot antagande af ett dylikt stadgande, anser Kongl. Maj:t vara af beskaffenhet att kunna rubbas endast genom ett tydligt ådagalagt behof deraf för våra näringar. Tvifvel om detta behofs tillvaro torde dock vara desto mera berättigadt, som i Danmark, det enda land som af Riksdagen exempelvis namngifvits, på grund af en i början af år 1866 utfärdad lag af det innehåll, som blifvit af Riksdagen ifrågasatt, blott ett enda upplagsmagasin uppstått, och hvilket, såsom sådant, icke ens varit i någon stor utsträckning begagnadt. På de viktigaste handelsplatserna här i riket äro numera bolag bildade eller under bildning för åstadkommande af upplagsmagasin i stor skala, och detta förhållande synes utmärka, att den svenska lagstiftningen redan i förevarande hänseende medgifver den frihet, hvaraf, efter våra näringsförhållanden, göres behof. Skulle emellertid en särskild lagstiftning angående upplagshus verkligen af behovet påkallas, synes kändedomen såväl derom, som ock huru beskaffad den särskilda lagen bör blifva, säkrast kunna vinnas genom erfarenheten från de anstalter, hvilka snart torde hos oss uppstå. I en omständighet har dock Kongl. Maj:t ansett lagstiftningens mellankomst möjligen vara af nöden. Det har nemligen hos affärsmän visat sig en viss tvekan, huruvida den företrädesrätt till betalning, hvilken enligt lag tillkommer den, som hafver lös pant i händer, äfven gäller för det fall att gods, hvari egaren medgifvit panträtt, innehafves af tredje man, som förbundit sig att detsamma eller dess värde panthafvaren tillhandahålla. Med afseende derå att en sådan tvekan kan lägga hinder i vägen för bildande af upplagshus med syfte att i den upplagda varan bereda säkerhet för lån hos annan person, har ett lagförslag i ämnet blifvit upprättadt; och efter att deröfver hafva hört Högsta Domstolen och Stats-Rådet, hvilkas protokoll i frågan härhos bifogas, vill Kongl. Maj:t alltså, jemlikt § 87 Regeringsformen, till Riksdagens antagande framställa följande förslag till

»Förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken, angående företrädesrätt till betalning ur lös pant.

Härigenom förklaras, att med det i 17 kap. 3 § Handelsbalken förekommande stadgande, att den, som hafver lös pant i händer, njute derutur betalning framför gäldenärens öfriga fordringsegare, afses äfven det fall, att gods, hvari panträtt är af egaren medgifven, innehafves af tredje man, som förbundit sig att godset eller dess värde panthafvaren tillhandahålla.»

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

CARL.

Axel Adlercreutz.

*Note ur Protokollet öfver Justitie-departementets-ärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen uti Stats-Rådet å Stockholms Slott
Thorsdagen den 9 November 1871,*

i närvaro af:

Hans Excellens, Justitie-statsministern Herr *Adlercreutz*,
Statsråden *Bredberg*,
Abelin,
Berg,
Friherre *Leijonhufvud*,
Wern,
Wennerberg,
Bergström,
Friherre *Alströmer*.

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern anmälde Riksdagens underdåniga skrifvelse den 6 sistlidne Maj, om utarbetande af en lag angående upplag af produkter och varor, hvilken skrifvelse var af följande lydelse:

»Hos ^{den} Riksdagen har framställning blifvit gjord om behovet af en lag, angående så kallade upplagshus eller upplagsplatser, der en producent eller handlande kunde upplägga en vara emot ett qvitto af den beskaffenhet, att det representerade sjelfva varan, så att denna ej kunde säljas eller pantsättas, utan genom ett öfverflyttande af beviset, eller tagas i mät eller beläggas med qvarstad, utan att sådan åtgärd träffade sjelfva beviset. Fördelen af sådana inrättningar vore, dels att affärer underlättades genom sålunda beredd möjlighet att lägga upp en vara på ett ställe och sända upplagsbeviset till ett annat inom landet, eller till och med utomlands, till försäljning, hvarigenom öfverflödiga transporter och utgifter af flera slag kunde undvikas, dels ock att tillfälle bereddes varuegare att begagna varan såsom säkerhet för lån.

Riksdagen, som erfarit, att man i flera andra länder, bland dem Danmark, begagnar sig af sådana inrättningar, har ansett, att i Sverige, hvarest, till följd af

landets naturbeskaffenhet, afstånden äro stora, kommunikationsmedlen ännu ofullständiga och vattenvägarne under en icke obetydlig del af året stängda, samt betydande marknadsplatser till antalet få, såsom följd hvaraf svårighet uppstår för producenten att, då han det önskar, afyttra sin vara, behofvet af sådana inrättningar är ännu mera kännbart, än i andra länder, samt att, genom uppfyllandet af detta behof, utan allt tvifvel varuomsättningar skulle underlättas och såmedelst produktionen befördras.

Det ligger i sakens natur, att dylika inrättningar icke kunna vinna någon omfattning och motsvara affärlifvets behof, med mindre lagliga innehafvandet af de bevis, som utfärdas öfver inlemnade varor, gifver ovilkorlig rättighet att utbekomma sjelfva varan, och då Riksdagen anser, att en sådan rättighet icke kan härledas från vår nu gällande lag, samt, för uppnående af det med ifrågavarande inrättningar afsedda ändamål, jemväl bestämmelser i åtskilliga andra hänseenden torde vara af nöden, såsom: att de upplagda varorna icke må utmätas eller beläggas med kvarstad annorledes, än genom utmätning af eller kvarstad å upplagsbeviset; att innehafvare af upplagsbevis har samma rätt till assuransbeloppet för en förlorad vara, som han haft till sjelfva varan; att förkommet upplagsbevis må, med iakttagande af vissa formaliteter, kunna dödas; och att under vissa förhållanden upplagd vara hemfaller till egaren af upplagshuset, får Riksdagen, på grund af hvad sålunda blifvit anfördt, i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета en lag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af Riksdagen anförda grunder samt derom aflåta nådig proposition till nästsammanträdande Riksdag.»

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern yttrade härefter:

»Vid bedömandet af de fördelar, hvilka genom en författning angående upplagshus kunde tillskyndas producenter och handlande, synes Riksdagen hafva lagt en icke ringa vikt derå, att de bevis öfver inlemnade varor, som från upplagshuset utfärdades, skulle, i fråga om köp och pantsättning, representera sjelfva varan. Ett lagstadgande i sådan syftning komme dock ostridigt att innebära en ganska väsentlig afvikelse från de i vår lagstiftning gällande grundsatser och dertill åstadkomma den oegentlighet, att handlingar, utfärdade med enahanda ordalydelse, möjligen äfven af en och samma person, icke alltid komme att inför lagen medföra samma verkan. De betänkligheter, som här af måste uppstå mot antagande af ett dylikt stadgande, synas mig vara af beskaffenhet att kunna rubbas endast genom ett tydligen ådaga-lagdt behof deraf för våra näringar. Tvifvel om detta behofs tillvaro torde emellertid vara desto mera berättigadt, som, enligt hvad jag varit i tillfälle att inhämta, i vårt grannrike Danmark, det enda land, som af Riksdagen exempelvis namngifvits, på grund af en i början af år 1866 utfärdad lag af det innehåll, som här blifvit ifrågasatt. blott ett enda upplagsmagasin uppstått, och hvilket, såsom sådant, icke ens varit i någon stor utsträckning begagnadt.

Långt ifrån att vilja förneka den nytta, som af upplagsmagasins inrättande eljest kan vara att vänta, anser jag, att vår närvarande lagstiftning i detta afseende

medgifver all den frihet, hvaraf, efter våra näringsförhållanden, göres behof. Endast i en omständighet har jag trott lagstiftningens mellankomst möjligen vara af nöden. Det har nemligen hos affärsmän visat sig en viss tvekan, huruvida den företrädesrätt till betalning, hvilken enligt lag tillkommer den, som hafver lös pant i händer, äfven gäller för det fall att gods, hvari egaren medgifvit panträtt, innehafves af tredje man, som förbundit sig att detsamma eller dess värde panthafvaren tillhandahålla. Med afseende derå, att en sådan tvekan kan lägga hinder i vägen för bildande af upplagshus med syfte att i den upplagda varan bereda säkerhet för lån hos annan person, har jag inom Justitie-departementet låtit upprätta förslag till förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken.»

Detta förslag, som nu upplästes, var af följande lydelse:

»Förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken, angående företrädesrätt till betalning ur lös pant.

Härigenom förklaras, att med det i 17 kap. 3 § Handelsbalken förekommande stadgande, att den, som hafver lös pant i händer, njute derutur betalning framför gäldenärens öfriga fordringsegare, afses äfven det fall, att gods, hvari pant-rätt är af egaren medgifven, innehafves af tredje man, som förbundit sig att godset eller dess värde panthafvaren tillhandahålla.»

Och hemställde Hans Excellens Herr Justitie-statsministern, att öfver detta förslag Högsta Domstolens utlåtande skulle, för det ändamål § 87 Regeringsformen omförmåler, medelst note ur protokollet infordras.

Denna af Stats-Rådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla.

Ex protocollo

E. Helling.

Utdrag af särskildt Protokoll öfver Justitie-ärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts Högsta Domstol Thursdagen den 7 December 1871.

Första rummet.

Närvarande:

Justitieråden *Quensel,*
Friherre Leuhusen,
Almqvist,
Naumann,
Rabe,
Dreijer,
Lagerstråle.

Expeditionschefen Hernmark föredrog i underdånighet:

Note ur det i Stats-Rådet den 9 nästlidne November öfver Justitie-departements-ärenden hållna protokoll, enligt hvilket Kongl. Maj:t behagat infordra Högsta Domstolens utlåtande öfver ett inom Justitie-departementet upprättadt förslag till förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken, af följande lydelse:

»Förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken, angående företrädesrätt till betalning ur lös pant.

Häri genom förklaras, att med det i 17 kap. 3 § Handelsbalken förekommande stadgande, att den, som hafver lös pant i händer, njute derutur betalning framför gäldenärens öfriga fordringssegare, afses äfven det fall, att gods, hvori panträtt är af egaren medgifven, innehafves af tredje man, som förbundit sig att godset eller dess värde panthafvaren tillhandahålla.»

Berörda note, som finnes detta protokoll bilagd, lästes, hvarefter ärendet företogs till afgörande, dervid Högsta Domstolens fleste ledamöter lemnade förslaget utan anmärkning.

Justitierådet Lagerstråle anförde: »Emot ifrågavarande förslag, ehuru genom detsamma den fördel för affärsverksamheten medelst lättad belåning af produkter och

varor å upplag, som är afsedd i Riksdagens, uti föredragna noten ur statsråds-protokollet omförmälda, skrifvelse, syntes blifva endast i mindre mån beredd, har jag, med afseende å den föreslagna förklaringens närmaste ändamål, för min del, icke annan anmärkning att framställa, än att, för vinnande af större tydlighet, det fall syntes jemväl böra i texten inrymmas, att gods, hvori panträtt är medgifven, innehafves af annan panthafvare, som emottagit godset till säkerhet för visst belopp, men ändock iklädt sig förbindelse att tillhandahålla andra större eller mindre del af panten eller dess värde.»

Justitierådet Naumann instämde med Justitierådet Lagerstråle i hvad af honom blifvit anmärkt samt yttrade vidare:

att, som bekant är, antager Code Napoléon i 17 Titeln 1 kap. om handfången pant, det panten är behörigen *traderad*, äfven om den med gäldenärens och borgenärens samtycke verkligen sättes under tredje mans förvar (*«en la possession d'un tiers convenu entre les parties»*), hvilken mening äfven uttryckes i motiverna till 6 kap. af Lagkomitéens förslag till Handelsbalk samt är antagen hos oss både i jurisprudencens teori och i praxis, så att någon förklaring genom Konung och Riksdag i detta afseende icke torde vara af nöden;

att, om, sådant oaktadt, en förklaring skulle anses böra utfärdas, den, efter Justitierådets mening, hade sin rätta plats icke i förmänsrättskapitlet (Handelsbalkens 17:de), utan i kapitlet om handfången pant (Handelsbalkens 10:de);

att föreskriften i det nu remitterade förslaget om den tredje mannens *förbindelse* att tillhandahålla panthafvaren godset eller *dess värde*, syntes vara mindre lämplig, bland annat af det skäl att i många fall, då handfången pant sättes under tredje mans förvar, detta torde ske just derföre, att denne sjelf har varan (eller värdepapperet) förut som pant, samt han således rimligen icke kan förbinda sig att i slikt fall tillhandahålla en annan panthafvare mera af värdet, än som blir öfver sedan hans egen fordran blifvit godtgjord;

att bestämdt borde uttryckas, det panten är *med borgenärens och gäldenärens ömsesidiga samtycke* satt under tredje mans förvar;

att, när det gäller handfången lösörepan, orden i det remitterade förslaget: *»gods, hvori panträtt är af pantegaren medgifven»*, (hvilket uttryck har anstrykning af underpants-institutionen) äro oegentliga och torde rättas till: *»det pantsatta godset»*;

att den fingervisning, som skulle gifvas genom det remitterade förslaget, om det blefve lag och i förmänsrättskapitlet infördt, kunde lätteligen i det commercialiärfvet föranleda ett vidsträcktare bruk af detta slags pantsättning med all dess osäkerhet i anseende till svårigheten att styrka identiteten af det i tredje mans förvar lemnade godset, särdeles då detta består af fungibla ting t. ex. skogseffekter, spannmål, handelsvaror, produkter af hvarjehanda beskaffenhet o. s. v., svårigheten således att freda detta från utmätning för den tredje mannens (depositoriens) egen gäld, och möjligheten för denne att i hemligt förstånd med gäldenären bereda långifvare förluster;

att den nu föreslagna lagförklaringen icke syntes kunna skäligen remplacera den af Riksdagen begärda förordning angående *upplagshus* för produkter och varor, med den trygghet, som en sådan på goda grunder bygd lagstiftning skulle medföra, vare sig i fråga om det upplagda godsets identitet, förvarande, frihet från utmätning m. m.;

att genom så beskaffade institutioner, liknande den hos oss redan existerande i afseende å *»vågförda effekter»*, ingalunda komme att erkännas det slags lösöre- underpantväsande (*hypotheca conventionalis communis*), hvilket, sedan det blifvit i andra länder afskaffadt, man för tio år sedan sökt hos oss införa, i hvilket afseende Justitierådet åberopade sina anmärkningar till Högsta Domstolens protokoll dels den 18 September 1861, dels den 26 September 1866;

att den af Riksdagen begärda lagstiftning angående s. k. upplagshus, åt hvilken Justitierådet önskade all framgång, till och med från vårt grannrike Danmark, der en sådan institution ännu är i sin begynnelse, erhållit det vid nu remitterade handlingar fogade vitsord af Grosserer-Societetens Comité i Köpenhamn: »at med de fornödne Bestemmelser till Garanti mod Misbrug, saadane som Loven af d. 23 Febr. 1866 indeholder, kan man ikke Andet end anbefale Oplagshusen som tjenlige Befordringsmidler for Handeln.»

På dessa alla skäl fann sig Justitierådet förhindrad att tillstyrka det remitterade förslaget om en förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken.

Justitierådet Almqvist utlät sig: »En sådan tolkning, som genom den föreslagna förklaringen skulle gifvas åt stadgandet i 17 kap. 3 § Handelsbalken, finner man vara af Lagkomitéén antagen, då i motiven till 6 kap. i den af komitéén föreslagna Handelsbalk säges, att panträtt i lös egendom vinnes derigenom, att panten öfverlemnas i borgenärens hand eller ock, med hans och gäldenärens samtycke, sättes under tredje mans förvar, och. då vidare i kapitlets text, 10 §, omtalas den händelse att flera ega del i fordran, därför pant är lemnad, hvilket med andra ord vill säga att flere borgenärer hafva säkerhet i en och samma lösa pant, som i denna händelse, på sätt i motiven yttras, är att i dens hand, till hvilken panten blifvit lemnad, betrakta såsom af de andre förtrodt gods, det han ej må lemna ifrån sig utan att hafva sørjt för de andras rätt och bästa. Antagligen skulle också den lagtillämpning, som genom den föreslagna förklaringen åsyftas, hos domstolarne göra sig gällande, äfven om förklaringen ej blefve meddelad.

Men när åsigterna i ämnet ej lära vara eniga, anser jag mig icke böra afstyrka utfärdandet af en förklaring i ofvan antydd syftning, ehuru pantsättning af gods, som står hos tredje man, städse måste blifva vansklig och aldrig för de stora affärerna torde komma i allmänt bruk, när derigenom någon otvifvelaktig säkerhet ej kan beredas och således ej heller några väsentliga lättnader för varubelåningen åstadkommas annorlunda, än under sådana vilkor och kontroller, som Riksdagen synes hafva

åsyftat uti sin, enligt hvad af det föredragna statsråds-protokollet inhemtas, hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga framställning.

Mot det nu framlagda förslaget till lagförklaring framställer sig för öfrigt, efter min uppfattning, den erinran, att dess sista mening, hværaf den slutsats kunde dragas, att den, hvilken innehar gods, hvori panträtt är åt någon annan af egaren medgifven, nödvändigt skall, såsom vilkor för denna panträtt, hafva särskildt förbundet sig, att godset eller dess värde panthafvaren tillhandahålla, möjligen kan leda till missförstånd och olägenhet. Ty om än panthafvare i allmänhet må anse försigtigheten bjuda att förskaffa sig en sådan förbindelse af pantgodsets innehafvare, kan dock denna förbindelse icke betraktas såsom något väsendtligt vid pantsättningen, hvilken beror på aftal allenast emellan pantegaren och hans borgenär. Frågan om innehafvarens af godset skyldighet att detsamma vårda och vederbörande tillhandahålla, antingen detsamma vore honom lemnadt för att t. ex. utgöra pant jemväl för hans egen fordran eller eljest blifvit honom anförtrodt, är föremål för stadganden på annat ställe i lagen och torde ej böra sättas i sammanhang med det i 17 kap. Handelsbalken behandlade ämnet om fordringsegarnes företrädesrätt till betalning, derest meningen icke är att göra pantsättningen helt och hållet beroende af en dylik förbindelse. Men då borde kanske förslaget tydligare och bestämdare uttrycka denna mening; ty eljest lærer det väl knappast blifva antaget att, sedan aftal om pantsättning skett emellan pantegaren och hans borgenär, samt godset blifvit skiljdt från egarens besittning och, i det förutsatta fallet, befinnes hos tredje man för borgenärens räkning, dessutom för pantsättningens giltighet nödvändigt skall fordras dennes förbindelse om godsets förvarande.

Vidare, och så framt man ej vill betaga gäldenärens tillfälle att använda hos tredje man insatt gods till pant åt flere borgenärer, återstår en fråga, som förslaget icke berör, nemligen den, huruvida i nämnda händelse de särskilde borgenärerne, ehvad godsets pantförskrifning till den ena skett tidigare än till den andra, skola med lika rätt i förhållande till sina fordringars belopp njuta betalning ur godset och i samma förhållande vidkännas bristen, derest godset ej förslår till alla fordringarnes gäldande; eller om en tidigare pantförskrifning i sådant gods skall medföra bättre rätt än en senare. Då pantsättning af löseegendom icke, såsom in-teckning i fast gods, är föremål för offentlighet, så att tidsföljden pantsättningarne emellan, kan på sådant sätt konstateras, synes det vara betänkligt att till grund för borgenärernes inbördes företrädesrätt lägga den uppgifna tiden för hvarje pantförskrifning. Åtminstone kunna meningarne härom vara delade, och frågan synes vara af den vikt att densamma, vid förklarings utfärdande i ämnet, måhända ej bör lemnas ovidrörd.»

Ex protocollo

C. H. Broberg.

*Utdrag af Protokollet öfver Justitie-departements-trenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen uti Stats-Rådet å Stockholms Slott Fre-
dagen den 26 Januari 1872.*

i närvaro af:

Hans Excellens, Justitie-statsministern, Herr *Adlercreutz*.

Hans Excellens, Statsministern för utrikes ärendena, Herr Grefve *von Platen*,

Statsråden: *Bredberg*,

Berg,

Friherre *Leijonhufvud*,

Wærn,

Wennerberg,

Bergström,

Friherre *Alströmer*,

Justitieråden: *Dreijer*,

Strandberg.

Hans Excellens, Herr Justitie-statsministern anmälde, att, sedan Kongl. Maj:t den 9 November nästlidet år infordrat Högsta Domstolens utlåtande öfver ett inom Justitie-departementet upprättadt förslag till förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken, angående företrädesrätt till betalning ur lös pant; så hade Högsta Domstolen, enligt dess protokoll den 7 sistlidne December, afgifvit yttrande öfver förslaget; och anförde härvid hans Excellens:

Inom Högsta Domstolen hafva tre ledamöter, deraf två dock endast antydning-
vis, uttalat sig för önskligheten af en särskild lagstiftning angående upplagshus. Jag
beklagar, att icke jemväl de grunder dervid blifvit angifna, hvarpå bemälda ledamöter
anse en sådan lagstiftning böra hvila, så att dessa grunder kunnat blifva föremål för
granskning, och, derest de befunnits antagliga, en författning i ämnet derpå byggas.
Då den ene af dessa ledamöter, för att ådagalägga fördelen af ifrågavarande special-
lagstiftning, åberopar exempel från vårt grannrike Danmark, torde jag dock icke sakna
allt fog antaga, att det är den Danska lagstiftningen i frågan, som han särskildt

haft för ögonen. Jag anser mig då, utöfver hvad jag redan vid remissens aflåtande till Högsta Domstolen hade nåden anföra, här böra ytterligare fästa uppmärksamheten derpå, att enligt nämnda lagstiftning rättigheten för bolag eller enskilda medborgare att under hägn af speciallagen bilda upplagshus, ankommer på särskildt bemyndigande af Regeringen (i Danmark Justitsministeriet); att en sådan inskränkning i friheten till ordnande af upplagshus synes svårligen kunna undvikas, derest lagens öfriga bestämmelser skola blifva tillämpliga, men att dermed äfven dessa upplagshus äro förvandlade till privilegierade inrättningar, så att deras antal och omfattning blifva beroende af Regeringen, i hvars händer regleringen af denna viktiga rörelse således skulle centraliseras. Jag har svårt föreställa mig, det ett sådant ordnande af denna angelägenhet skulle vid en slutlig pröfning vinna representationens bifall, likasom jag ingalunda är öfvertygad om dess gagnelighet för vårt land under närvarande förhållanden.

Hvad samma ledamot i Högsta Domstolen vidare yttrat derom att genom den ifrågasatta lagförklaringen, derest den blefve antagen, skulle gifvas en fingervisning, som lätteligen kunde i det kommerciela lifvet föranleda ett vidsträcktare bruk af detta slags pantsättning med all dess osäkerhet i anseende till svårigheten att styrka identiteten af det i tredje mans förvar lemnade godset, särdeles då det består af fungibla ting o. s. v., synes mig hvila på den långt ifrån berättigade förutsättningen, att ett upplagsmagasin, grundadt på den allmänna lagen, icke lika väl skall kunna komma i åtnjutande af en redbar och pålitlig förvaltning, som det hvilket inrättas efter den speciela, en förutsättning, som jemväl läser motsägas från detta samma grannrike Danmark, hvarest, enligt hvad mig är vordet meddeladt, vid sidan af det på 1866 års speciallag grundade, men ej i stor utsträckning begagnade upplagshuset »Blå Packhus», en ganska betydlig och gagnande verksamhet skall utvecklas af en dylik, likväl endast på den allmänna lagen grundad anstalt.

Den förhoppning, jag vid remissens aflåtande uttalade derom att vår lagstiftning redan i förevarande hänseende medgifver erforderlig frihet och hvarom, bland annat, anordningen med vågförda effekters belåning i viss mån bär vittnesbörd, har blifvit ytterligare bekräftad genom hvad jag erfarit derom, att särskilda bolag äro bildade eller under bildning på våra viktigaste handelsplatser för åstadkommande af upplagsmagasin i stor skala, och detta oberoende af någon förväntad ny speciallagstiftning i frågan. Skulle emellertid en sådan lagstiftning verkligen af behovet påkallas, synes kännedomen såväl derom, som ock huru beskaffad den nya lagen bör blifva, säkrast kunna vinnas genom erfarenheten från de anstalter, som snart torde hos oss uppstå.

Den utvidgning af lagförklaringens innehåll, som i något olika hänseenden blifvit af särskilda ledamöter inom Högsta Domstolen ifrågasatt, synes mig desto mindre böra ske, som majoriteten af Högsta Domstolens ledamöter lemnat förslaget utan anmärkning.

På grund af hvad jag nu och vid remissens aflåtande anført, hemställer jag

i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes förklara Riksdagens ifrågavarande underdåniga skrifvelse ej till annan åtgärd föranleda, än att nådig proposition skall till Riksdagen aflåtas om antagande af följande förslag till

»Förklaring af 17 kap. 3 § Handelsbalken angående företrädesrätt till betalning ur lös pant.

Härigenom förklaras, att med det i 17 kap. 3 § Handelsbalken förekommande stadgande att den, som hafver lös pant i händer, njute derutur betalning framför gäldenärens öfriga fordringsegare, afses äfven det fall, att gods, hvori panträtt är af egaren medgifven, innehafves af tredje man, som förbundet sig att godset eller dess värde panthafvaren tillhandahålla.»

På tillstyrkan af Stats-Rådets öfriga ledamöter, täcktes Hans Maj:t Konungen bifalla Hans Excellens Herr Justitie-statsministerns berörda hemställan samt förordna att proposition i ämnet, sådan den finnes detta protokoll under Litt. B bifogad, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo

N. Becker.

STOCKHOLM, tryckt hos J. & A. Riis, 1872.
